HZ. MÛSÂ – HZ. HIZIR – HZ ÂSİYE

ASA

ROMAN

NURİYE ÇELEĞEN

TİMAŞ

BİRİNCİ BÖLÜM

NİL'İN BEBEKLERİ

BİR EBE

(Mısır / MÖ 13. yüzyıl)

Kırık tahtayı el yordamıyla ittim. İçeri girdim. Berrak bir ışık benden önce toprak zemine düştü. Üstü çalılarla örtülü küçük kulübe fakirlik kokuyordu. İbranilerin evleri hep böyle olurdu. Acıyla titreyen genç bir kadın, ot şiltenin üstünde sancı çekiyordu. Beni görünce irkildi. İçine bir ateş düştü. Bir ömrü sırtıma yüklemiş gibi duran kambur hâlime, donuk yüzüme korkuyla baktı. Kimi insanlar yaşlandıkça yumuşar, kimileri ise kaskatı kesilirdi. Sanırım ben ikincisiydim. Yaşanacakları bildiğimiz için ikimiz de suskunduk.

Genç kadında keskin bir sancı, boş odacıkta bebek kokusu vardı. İkimizin de bakışlarından bulanık bir su gibi acı mı, korku mu aktı, bilemedim. Bilirdim, her doğum sancıyla başlardı. Kadınlık da öyle değil miydi? Bu kadınların sancısı gibisi de hiç görülmemişti. Korkunun sancısı, bedeninkinden yamandı. Kapıda onca asker beklerken hangi kadın doğurabilirdi? Düşünmekten kaçtım. Düşünce, merhameti kanatırdı.

Genç kadını sert bakışlarımla kontrol ettim. Odada her şey söze küsmüştü. Kırıklık ve kırgınlık dilsiz ederdi insanı. Çare bitince söz de biterdi. Çok geçmeden bebek ağlaması duyuldu. Korku ile sevinç bir bebeğin nefesinde bu denli mi hissedilirdi? Anne soluksuz kaldı, kısık bir sesle inledi:

“Bebeğimmm!”

“Erkek,” dedim, anneyi azarlarcasına. Hemen ilave ettim.

“Efendimizin kurbanı.”

Dışarıda bekleyen askerler kapıyı tekmelemeye başlamışlardı.

“Getirin bebeği!”

Anne, medet arayan bir umutla “Bebeğim, ilk bebeğim...” derken küçülmüş gözlerime yalvaran ifadelerle baktı.

“Kız de askerlere, ne olur!”

Yüzümü döndürdüm. Annelerde hep aynı istek olurdu. Genç kadın doğrulmaya çalıştı, fısıltıyla yine yalvardı:

“Ver, yüzünü göreyim. Bir emzireyim, yüreğim boşalsın, bebeğim aç gitmesin.”

Kapı daha güçlü tekmelerle sarsıldı.

“Getirin bebeği! Ne bekliyorsunuz?”

Bebeği öfkeyle çektim.

“Zaten ölecek, aç tok ne fark eder! Duymuyor musun kapıdakileri!”

Askerlere seslendim.

“Getiriyorum.”

Anne son bir umutla söylendi.

“Kız de, ne olur!”

“Dememle mi be kadın, görmeden inanıyorlar mı?”

“Hiç olmazsa bebeğime bir bakayım, kime benzemiş.”

“Bakma, şefkatin dökülür. Ölüm kime benzer? Ölüm suretsiz hakikattir.”

Anne sessizce söylendi. “Bebeğim şu dünyada daha ne soludu ne yaşadı... Dünyanın yemeğini yemedi, suyunu içmedi, toprağına ayak basmadı. Ne suçu var bebeğimin?”

Ben de bilirdim suçlamak için suçun olması gerekmediğini. Bebeğin suçu erkek doğmaktı. Yetmez miydi? "Efendimiz böyle buyurdu," dedim anneye, "erkek doğurmasaydın."

Genç anne kahırla baktı yüzüme. "Ver," dedi, "bir kez öpeyim."

Kırışık yüzüm iyice kırıştı. Öfkeyle "Yok!" dedim.

"Bakıştan sevgi akar, dokununca ona kalbin iner. Nasıl olsa senin değil. Görme ki çabuk unutasın."

Doğan bebekleri annelerin gözü önünde öldürüp sonra askerlere teslim ederdik. Firavun, kadınların karnına saplamak için kamıştan aletler yaptırmıştı. Doğumu yaklaşmış kadınların gizli doğum yapmamaları, bir an önce doğurmaları için kamışları karınlarına saplardık. Kadınlar hemen doğum yaparlardı. Doğan bebek erkek ise öldürürdük. Firavun, hamile kadınları keskin kamışlar üzerinde bekleterek işkence yaptırırdı. Kadınlar işkence anında ya bebeklerini düşürür ya da hemen doğururlardı. Keskin kamışa basamayan anneler, doğan bebeklerinin üstüne basardı. Bebekler annelerinin ayakları altında ölürdü. Bu kadınların çoğu aklını kaybederdi. Bu anne de aklını kaybedecek gibiydi. Bebeği öldürmeden askerlere vermeyi uygun buldum.

Kucağımda ağlayan bir bebekle kapıya sürüklendim. Kadın eteğime uzandı. Hışımla çekildim. Sert bir akım geçti aramızdan. Eteğime uzanamayan ince eli havada salındı. Tüm öfkesi diline üşüştü.

"Topal ebe, ver bebeğimi!"

Kapıdakileri işaret ederek, "Benim ayağımı topal eylemişlerdi, senin yüreğini topal ediyorlar zavallı kadın," dedim.

Aksak ayağımla kapıya ulaştım. Bir iki adımlık oda ne kadar da uzun gelmişti. Kapıyı açtım, zaten açık gibiydi. Kapıdan içeri

masum bir güneş düştü, kucaktaki bebek gibi. İrkildim. Bunca ışık içinde neydi bu denli karanlık!

Ağlamak Firavun'a isyan belleniyordu. Anne içi kan ağlarken ağlayamadı. Annenin evladı için akan yaşlarını silecek sabır mendili yoktu. Tesellisi olmayanın ağıtı dinmezdi. Evlat acısının ne yürekte ateşi söner ne de gözde yaşı dinerdi. Bu kadınınki de öyle olacaktı.

Topal kalple bıraktığım anneye bakamadım. Genç kadını aksak yürekle bırakıp korku düşmüş sokakta ayağımı çekiştirerek yürüdüm. Memfis şehrine* akşam iniyordu. Saraya gitmeliydim. İçimdeki sızıya karşı yüzüm gülmeliydi. O gün kaç doğum yaptırdığımı, kaç erkek bebeği öldürüp Firavun'un askerlerine teslim ettiğimi anlatmalıydım. Hepsi birkaç iltifat ve biraz bahşiş içindi. Cebime konan bahşiş ve eteklerimi dolduran meyvelerle vicdanımı susturmaya çalışacaktım.

Hiçbir şeyin içimde akan bebek kanlarını dindirmediğini bilirdim. Kalbimde binlerce bebek ağlardı. Kulaklarımda en son öldürdüğüm bebeğin çığlığı kalırdı. Gece boyu bebek ağlamaları duyardım. Vicdanım bebek mezarlığıydı.

Kırışmış, pörsümüş, bir ağacın kökleri gibi damarları yüzüne çıkmış ellerime baktım. Bu eller benim miydi? Hayatla ölüm aynı elde nasıl birleşirdi? Merhametle bunca zulüm bir kadında nasıl bir arada olurdu? Ben de anaydım. İçim kanadı. Artık gözlerimden yaş akmıyordu. Su rahmetti, kesildiği yeri tozlandırırdı. Çıplak ayağımın bastığı yolların ne denli tozlu olduğunu fark ettim. Buralara yağmur yağmazdı. Toz ve ateşin içinde yürüdüm. Hava sıcaktı. Kalbim yol gibi tozluydu, vicdanım kızgın kordu. "Kaderimiz," dedim, "bilinmez bir ateş düşmüş."

---

* Kahire'nin alt tarafında kurulmuş eski Mısır'ın başkenti.

Serin bir meltemle kendime geldim. Saraya yaklaştığımı anladım. Saray demek Nil demekti. Nil'in havası başkaydı. Kısık gözlerle baktım. Bunca gam, tasa içinde nasıl da bereketle akıyordu. "Nil," dedim, "sana kaç bebeği kendi elimle teslim ettim." Bebekler öldürüldükten sonra Nil'e atılırdı. Firavun'un emriydi. Bebekler kurban gibiydi. Önce kanları akmalıydı. Nil'in mavi sularına kaç bebeğin kanı karışmıştı? Kaç timsahın midesine ne kadar bebek vermiştim? Sayısını bilmiyordum. Nil'de ağlayan binlerce bebeğin seslerini duyar gibi oldum. Gözüm kararardı. Gri havada misk gibi bebek kokusu vardı. Yüreğimde binlerce bıçak. Nasıl yaşadığıma şaşırdım. Kendimden kaçtım. "İtaat ediyorum ben," dedim.*

Sarayın kapısından içeri girdim. Askerler saray ebelerini tanırlardı. Hürmetle içeri aldılar. Sarayı ve saygıyı görünce bir anda her şeyi unutuverdim.

---

* Doğumları, Firavun'un görevlendirdiği saray ebeleri yaptırırdı. Bu ebeler, doğan her erkek bebeği annelerinin gözleri önünde öldürüp kapıda bekleyen askerlere teslim ederdi. Tevrat'ta Pua ve Şifra adında iki ebenin ismi geçmektedir. Bu iki ebenin Firavun'un isteğine itaat etmediği belirtilmektedir.

YOHEBED

(Mısır / MÖ 13. yüzyıl)

Vaktin beli bükülmüştü, gün başını secdeye koymuştu. Her şeyin kaderinde sona gelince eğilmek vardı. Meyve olgunlaşınca dallar, nefis olgunlaşınca insan eğilirdi. Sevmediğim tek eğiliş, insanın kendi nefsine ve başkasına eğilmesiydi. Firavun'u gören herkes eğilmek zorundaydı. Secde etmeyenleri askerler öldüresiye döverdi. Onun için sokaklardan kaçardım. Firavun'a eğilmemek için onu göreceğim yerlerden uzak dururdum.

Günün eğilmesini çok severdim. Güneş guruba eğilmeye görsün, günüm başlardı. İkindi benim vaktimdi. Vakit kırılgan bir hüzünle eğilirdi. Onun için mi güzeldi, yoksa cennetin güneşi ikindi vakti gibi olacakmış, ondan mı? Bilemem. Nefretin nedeni vardır da sevmenin nedeni yoktur.

Mısır'ın kavuran sıcağı, hiddetli güneşi herkesi küçük odacıklarına sokardı. Günün esirleri gibi gün boyu ikindiyi beklerdik. İkindi olunca kapıların önleri şenlenirdi. Gün mahzunlaşır, güneşin sert ışıkları kırılırdı. Sıcağın hiddeti, günün bunaltan harı giderdi. Hafif bir esinti, gün boyu sıcağı çekmiş bedenlerimizi rahatlatırdı. Nil, evimizin önünden akardı. O da vaktini beklerdi. İkindi olmadan esintisini vermezdi. Kapının önüne Nil'den çektiğim birkaç kova suyu serperdim. Toprağın gün boyu içinde tuttuğu nefesi su ile birlikte havaya karışırdı. Toprak

yatışır, rahatlar, kokardı. İnsanı en çok toprak, anne ve bebek kokusu rahatlatırdı.

Bu vakitlerde İmran'la kapının önünde otururuz. İmran hep suskundur. Ben o gün duyduğum doğumları anlatırım. Nasıl da sakin dinler. Gözlerine bakamam. O sabırlı bakışların ardında ne ateşler yandığını, ne yaşlar aktığını hissederim. İmran, Yakup peygamberin soyundan. Büyük dedesinin Yusuf dedemiz için döktüğü gözyaşlarını bilmeyen mi var? İmran da dedesi gibi yumuşak kalpli, yumuşak yüzlüdür. Ahlâkı, Yusuf dedesi gibi güzel. Ölen her bebekle ölür. Ağlasa dedesi Yakup gibi ağlayacak. İçinden ağlar da kimselere demez. Her defasında ona doğum haberlerini vermeyeyim, derim. Yine duramam, anlatırım. İnsan bir geçmişi, bir de duyduklarını sırtında taşır. İkisi de anlatılmadan sırttan inmez. Onun için yaşlılar yüklerini indirmek için hep geçmişlerini anlatır. Acı paylaşılmadan küçülmez, dert anlatılmadan kalpten gitmez. Söz edilmezse kalpteki köz hiç sönmez. İnsanın içindeki söz en ağır yükten daha ağırdır. O ağırlıkla dolaşamam ki. Birine denince yükler yere iniyor. İmran, hayat arkadaşım. Arkadaş, en çok yükü taşıyan, acıyı paylaşan, sırrı saklayan değil mi? Firavun'un yaptıklarını İmran'dan başka kime anlatabilirim ki? Ben anlatırım, o dinler. Bilirim, o da dilsiz anlatır. Az konuşanların duygusu daha derindedir. Erkeklerinki de öyle. Kadınlar çoğu kez erkeklere de dil olurlar. Kaderimize analık verilmiş bir kere. Kadın, çocuğunun dilinden anladığı gibi kocasının dilinden de anlar. Kadının bir tarafı hep anadır. Havva'yı bir yanımızda taşırız.

Harun iki buçuk yaşında, Nil'in kıyısında oynuyor. Gülsüm'e seslendim:*

* Hz. Musa'nın kız kardeşinin ismi kaynaklarda Meryem olarak da geçmektedir. Peygamber Efendimizin iki hadisinde ismi Gülsüm olarak geçtiği için biz onu kullanmayı tercih ettik. Konuyla ilgili hadis kaynakları şunlardır: Kurtubi, Ah-

"Kardeşine dikkat et, suya düşmesin!"

Zaten Gülsüm'ün gözü kardeşinin üstünde. Ablalar da küçük kardeşlerin anası. Analıkta maya sırrı var. Küçük bir duygu hemen onu da ana yapıyor.

Çocukların yanımızdan uzaklaşmasını bekledim. İmran'a diyeceklerim vardı. İmran yaşlıydı. Yetmişine gelmişti. Bu sıkıntıyı nasıl kaldırırdı? Onun için endişe ediyordum. İbrahim dedemizin şefkatini gördüğüm yüzüne baktım. "İmran," dedim, "sana bir sırrım var." Uzaklara bakan gözleri bana çevrildi.

"Anlat Yohebed, anlat!"

Sanki önce kendi anlatacakları varmış gibiydi. Konuşmaya başladı. Dertler dokununca çözülüverirdi. Sevinçten çok dert söze dizilirdi.

"Yohebed," dedi, "korku insanlık bırakmadı. Herkes birbirinden korkar, birbirine suç atar oldu. Bilirsin, korku önce dostluğu giderir. İnsan kimseye güvenemiyor. Birbirimizden başka dostumuz mu var?"

İmran, sevgi ve şefkatle baktı. Gözlerim yaşardı. İnsandan insana en çabuk bulaşan şey şefkatti. Muhabbetten daha tez ulaşırdı. Sözü uzatmadım, "Yakup dedemin torunu," dedim.

"Ben hamileyim. Epeydir farkındayım. Sana demek için kesinleşmesini bekledim. Artık bebeğin varlığını hissediyorum."

İmran bir an durdu, bekledi. Ne düşündüğünü bilemedim. Beni endişelendirmek istemedi. "Yohebed, hayır olur inşallah, evimize hayır getirir bebeğimiz," derken asıl endişesini dile getirdi:

---

kam, Kasas Suresi 28/12. ayetin tefsiri ve Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebir, 8/258; Mecmau'z-Zevâid, 9/218)

“Çocukların ölüm yılına girmek üzereyiz. Senin doğumun erkek çocuklarının öldürüldüğü yıla denk gelecek.”

“Öyle olacak İmran, öyle olacak.”

“Ya bebek erkek olursa?”

İkimiz de sustuk. Kader hükmedince kula susmak yaraşırdı. Konuşmak çoğu kez itirazla karışırdı. İşler daha da sarpa sarardı.

“Allah büyük, belki kız olur. Hamile olduğumu saklayacağım.”

“Nasıl saklayacaksın?”

“Çocuklara bile demeyeceğim. Ebelerden kaçacağım. İnsanlardan uzak duracağım. Kimse hamile olduğumu anlamayacak. Doğumu da kimseye haber vermeyeceğim.”

“Ya doğduktan sonra? Bebek bu, ağzı bağlanmaz. Ağlar, sus demekten anlamaz. Sesi mutlaka duyulur.”

“Allah büyük İmran, sesini kimsenin duymayacağı yerlerde saklayacağım.”

İçime bir güven oturmuştu. Kalbimde bilemediğim bir hâl vardı. İmran da bendeki hâle şaşırdı. “İyi düşünmüşsün Yohebed, Allah bize yardım edecektir,” dedi.

Yakup dedemizin dininde çocuk huzur ve bereketti. Her ailenin en az iki çocuğu olması gerekirdi. Bunların birinin kız, birinin erkek olması makbuldü. Sebepsiz yere çocuk istememek günah kabul edilirdi. Çok şükür bir kızımız, bir oğlumuz vardı. İmran yine uzaklara bakar gibi düşüncelere daldı.

“Ne düşünüyorsun?” dedim.

“Dedelerimi düşünüyorum. İbrahim dedem bir kurtarıcı müjdelemişti. Artık nefes alamaz olduk Yohebed. Herkes bu müjdeyle soluk alıyor. Kimsenin dayanma gücü kalmadı. İbrahim dedemizin müjdesi dilden dile gezer de her gönülde

koruma muskası gibi asılı durur. Sıkılan, daralan gün içinde kaç kez yoklar o muskayı.

'Kurtarıcı gelecek, kurtarıcı gelecek!' diye söylenip durur.

Hem de Yusuf dedemizin soyundan olacak."

İmran'la akrabaydık. Peygamber dedelerimizi anmak ikimizi de rahatlatırdı. Gün içinde onları ne kadar çok yâd ederdik. Gölgelerini üstümüzde bilirdik. Manevi ellerinden tutar, huzur duyardık. İbrahim dedemin şefkatini, Yakup dedemin sabrını, Yusuf dedemin iffetini üstümüze bir örtü gibi çekerdik. Hayatın karanlık çukurlarında himmetlerini hissederdik. Peygamber dedelerimize imanla bereketlenirdik.

İmran'a haberi vermiştim. Artık ikimiz arasında düğüm gibi bir sırdı. Sırrımız bizi birbirine daha çok bağladı. Ferahladım. Yükümün çoğunu İmran almıştı.